

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 10Csp/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419201029
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2020:8419201029.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu : POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného : JUDr. Katarínou Hegedšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, proti žalovanej : U. Q., W.. XX.XX.XXXX, M. F. V. U. XXX, o zaplatenie 101,-eur a zmluvnej pokuty s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 101,-eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 101,-eur od 23.05.2016 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .
- III. Náhradu trov konania stranám sporu n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 26.04.2019 v znení jej opravy a doplnenia zo dňa 19.12.2019 domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 101,-eur, ďalej sumu 56,-eur špecifikovanú ako odmena, známy zmluvný úrok vo výške 231,04 eur, tiež zmluvný úrok vo výške 70 % ročne zo sumy 101,-eur od 23.05.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 101,-eur od 23.05.2016 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 33,-eur a nahradiť mu trovy konania.

2. Žalobu odôvodňoval tým, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č.XXXXXXXXXX zo dňa 27.04.2015 poskytol žalovanej úver vo výške 200,-eur a žalovaná sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť odplatu a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, a to v termíne konečnej splatnosti do 27.04.2016. V žalobe tvrdil, že v zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sa žalobca a žalovaná dohodli, že ak žalovaná ako spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve, zaväzuje sa zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 33,-eur. Podľa žalobcu žalovaná uhradila mu doposiaľ len sumu 99,-eur tak, že dňa 20.05.2015 zaplatila sumu 33,-eur, dňa 14.11.2016 sumu 33,-eur a dňa 22.05.2017 sumu 33,-eur, neuhradený ostal zostatok istiny vo výške 101,-eur, odplata vo výške 56,-eur, zmluvná pokuta vo výške 33,-eur, poplatok za upomienky vo výške 180,-eur a úroky a úroky z omeškania uvedené v žalobe.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil svoj výpis z obchodného registra, Zmluvu o úvere č.XXXXXXXXXX a Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru.

4. Žalovaná sa k žalobe, ktorá jej spolu s jej doplnením, prílohami, a výzvou vyjadriť sa k nej bola do vlastných rúk doručená dňa 08.04.2020 písomne nevyjadrila.

5. Nakoľko hodnota tohto spotrebiteľského sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,-eur, skutkové tvrdenia strán neboli sporné (keďže žalovaná sa k veci vôbec nevyjadrila), pričom prejednávany spor, v ktorom išlo iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci bolo možné rozhodnúť len na základe predložených listinných dôkazov, súd v súlade s ust. § 297 písm. b) CSP spor prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10.06.2020, miesto a čas jeho verejného vyhlásenia boli v súlade s ust. § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli súdu vyvesením dňa 03.06.2020 a súčasne na webovej stránke súdu na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR. Strany sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili.

6. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a jej doplnenia, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom, keďže vykonanie žiadneho z nich nebolo žalovanou namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné a žalovaná žiadne dôkazy nenavrhol a zistil tento skutkový stav:

7. Žalobca ako veriteľ a žalovaná ako spotrebiteľ - dlžník uzavreli dňa 27.04.2015 zmluvu označenú ako zmluva o spotrebiteľskom úvere č.XXXXXXXXXX, ktorej neoddeliteľnou súčasťou podľa predtlaču v zmluve sú aj Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru. V bode 1 tejto zmluvy je uvedené, že veriteľ sa na žiadosť spotrebiteľa zaväzuje bez zbytočného odkladu po podpise zmluvy poskytnúť spotrebiteľovi bezúčelový spotrebiteľský úver v sume 200,-eur a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 196,-eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 396,-eur. Ďalej je tam pod bodom 2 uvedené, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 56,-eur, čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 28 %, ktorá sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie. Podľa bodu 3 zmluvy úrok je vo výške 70 % ročne z poskytnutého úveru až do jeho úplného uhradenia, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 140,-eur. V zmluve je pod bodom 3 tiež uvedené, že spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 396,-eur, ak nie je dohodnuté inak do 27.04.2016, teda doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane dňa 27.04.2016. V zmysle bodu 3 zmluvy spotrebiteľ berie na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vo výške 21,35 %. V časti zmluvy označenej ako potvrdenie o spôsobe poskytnutia úveru je uvedené, že spotrebiteľ (žalovaná) mala požiadať o poskytnutie úveru zmenkou. Vyššie uvedené skutočnosti súd zistil z predloženej fotokópie písomného vyhotovenia predmetnej zmluvy.

8. Žalobca tvrdil, že žalovaná na nároky z úverovej zmluvy uhradila mu doposiaľ sumu 99,-eur v troch splátkach po 33,-eur s tým, že táto úhrada bola prednostne započítaná na istinu. Žalovaná, ktorej žaloba so všetkými prílohami bola riadne doručená a bola vyzvaná sa k nej vyjadriť žiadne zo skutkových tvrdení žalobcu nepoprela a preto skutkové tvrdenia žalobcu o tom, že žalovaná uzavrela s ním zmluvu, že boli jej riadne poskytnuté finančné prostriedky vo výške 200,-eur a že doposiaľ zaplatila žalobcovi sumu len 99,-eur súd v súlade s § 151 ods.1 CSP považoval za nesporné.

9. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalobou uplatnených nárokov špecifikovaných žalobcom ako nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bolo potrebné vychádzať z toho, že žalobca je obchodnou spoločnosťou, ktorej jedným z predmetov podnikania (činnosti) zapísaným v obchodnom registri v čase uzavretia zmluvy stranami bolo poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Žalovanej úver nebol poskytovaný na účel výkonu podnikania či povolania, čo je aj výslovne uvedené v bode 3 stranami uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere kde zároveň je uvedené, že nejde ani o poskytnutie úveru na účel podľa § 1 ods.3 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zo zmluvy, jej označenia i obsahu je zrejmé, že sa jednalo o spotrebiteľský úver, ako to tvrdil aj žalobca v žalobe, preto súd pri právnom posúdení uvedenej zmluvy a z nej uplatnených nárokov vychádzal z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy ako aj zo všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.).

10. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy stranami (27.04.2015) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných

prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

11. Podľa § 9 ods.1 tohto zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

12. Podľa § 9 ods.2 tohto zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

j) odplatu podľa osobitných predpisov (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> v znení neskorších predpisov, § 1 a 1a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/>>, ktorým sa

vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov).

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

13. Podľa § 11 ods.1 uvedeného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401/>>,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401/>>,

s) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401/>>, z) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401/>> a aa) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401/>>,

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401/>> alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

16. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

17. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

21. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

22. Zmluva posudzovaná v súdnej veci, uzavretá žalobcom so žalovanou je ako už bolo uvedené spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľské zmluvy sú typické tým, že ich o určitom rovnakom predmete plnenia štandardne a opakovane uzatvárajú dodávatelia s veľkým počtom zákazníkov (spotrebiteľia) s tým, že dodávateľ ako navrhovateľ zmluvy vopred v návrhu stanovuje obsah týchto zmlúv a stanovuje aj podmienky ich realizácie. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačných tlačivách, spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu zmluvy ako celku. Pre spotrebiteľskú zmluvu je teda charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, pričom nemá reálne možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a výslovne stanovuje, že také ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné (§ 53 ods. 5 OZ). Vychádza sa totiž z toho, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom je nerovný vzťah z hľadiska skúseností a vedomostí, pričom dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom vo výhode.

23. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal súd v prejednávanej veci za preukázané, že žalobca poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 200,-eur, pričom žalovaná na úhradu nárokov z tejto zmluvy zaplatila len sumu 99,-eur a to v splátkach po 33,-eur zaplatených dňa 20.05.2015, dňa 14.11.2016 a dňa 22.05.2017.

24. Žalobca tvrdí, že neuspokojené ostali nároky špecifikované v žalobe. Súd preskúmal, či uplatnenie týchto nárokov čo do základu a výšky má oporu v zákone o spotrebiteľských úveroch, ako aj opodstatnenosť týchto uplatnených nárokov z hľadiska ich súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že žaloba je v časti dôvodná a v časti nedôvodná. Súd na rozdiel od žalobcu je toho názoru, že úver, ktorý žalobca poskytol žalovanej bol pre nedodržanie zákonných náležitostí (nesprávne uvedený údaj o výške odplaty a RPMN) bezúročný a bez poplatkov, preto žalobcovi ako veriteľovi vznikol iba nárok na vrátenie úverovej istiny vo výške 200,-eur, z ktorej žalovaná uhradila len časť vo výške 99,-eur, preto žaloba je dôvodná čo do zaplatenia istiny 101,-eur a zákonného úroku z omeškania z tejto sumy.

25. Vo zvyšku, teda okrem nároku na zaplatenie istiny 101,-eur a úroku z omeškania z tejto sumy je žaloba podľa názoru súdu nedôvodná, lebo žalobca ňou uplatnil aj nárok na zaplatenie odplaty a nárok na zaplatenie úrokov, ktoré mu pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nebolo možné priznať. Nedôvodný z dôvodov uvedených ďalej bol aj nárok žalobcu na zmluvnú pokutu a poplatok za upomienky, preto súd žalobu žalobcu v tomto rozsahu zamietol.

26. Za bezúročný a bez poplatkov súd poskytnutý úver považuje z nasledujúcich dôvodov. Z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (27.04.2015), ktoré súd citoval vyššie vyplýva, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere musí okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka povinne obsahovať aj osobitné náležitosti podľa § 9 ods.2 ZoSÚ. Zákon absenciu niektorých náležitostí vymedzených v citovanom zákonnom ustanovení síce nespája s následkom neplatnosti právneho úkonu (úverovej zmluvy), poskytuje však spotrebiteľovi ochranu v takej forme, že úver pri ktorého dojednaní neboli tieto náležitosti splnené je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Medzi takéto náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patrí v zmysle už citovaného § 9 ods.2 písm. j) a k) ZoSÚ uvedenie odplaty podľa osobitných predpisov a uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy

o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

27. Vyššie uvedené náležitosti (odplata, RPMN) v zmluve musia byť vyjadrené pravdivo, správne, v súlade so zákonom. Vychádzajúc z obsahu žalobcom predloženej úverovej zmluvy zo dňa 27.04.2015 súd konštatuje, že v zmluve síce je uvedený údaj o RPMN a odplate, avšak nakoľko tie nie sú uvedené v správnej, požiadavke zákona zodpovedajúcej výške, nemožno na ne prihliadnuť a hľadá sa na ne ako keby tam neboli uvedené vôbec (k tomu podporne pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.12.2017 sp.zn.10Co/27/2017, najmä body 36 a 37 jeho odôvodnenia).

28. Paragraf 9 zákona o spotrebiteľských úveroch je uvedený pod názvom- informácie a práva týkajúce sa zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Jeho účelom teda je spotrebiteľa pravdivo informovať o reálnych, skutočnosti zodpovedajúcich parametroch úveru a jeho právach. To že tam nestačí uviesť akýkoľvek údaj, aby požiadavka zákona bola formálne naplnená, ale korektný, pravdivý údaj je zrejmé aj z toho, že zákon jednotlivé údaje jasne a konkrétne špecifikuje a definuje v § 2 - vymedzenie pojmov, resp. v prípade odplaty priamym odkazom na jej legálnu definíciu a právne vymedzenie jej obsahu v § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> v znení neskorších predpisov a v § 1 a 1a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/>>, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, pričom aj z § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch- poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že aby účel a požiadavka zákona bola naplnená, musí ísť o pravdivé a úplné informovanie spotrebiteľa. Koniec koncov, úplne jasne a výslovne to potvrdzuje priamo zákon, nakoľko v zmysle § 11 ods.1 písm.d) zákona o spotrebiteľských úveroch je úver bezúročný a bez poplatkov ak je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa. Zákon teda rozlišuje, upravuje a sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru postihuje tak prípad, keď RPMN v zmluve uvedená nie je vôbec (§ 11 ods.1 písm.b/) ako aj prípad, keď údaj o RPMN síce v zmluve uvedený je, ale nesprávne v neprospech spotrebiteľa (§ 11 ods.1 písm.d/). Po preskúmaní obsahových náležitostí zmluvy súd zistil, že zmluva neobsahuje zákonným spôsobom a správne uvedený údaj o RPMN a odplate.

29. V zmluve bola vyčíslená RPMN vo výške 28 % s použitím výlučne odplaty vyčíslenej na 56,-eur. Do uvedenej RPMN nebol zahrnutý dojednaný úrok z úveru. Takýto postup žalobcu pri vyčíslení RPMN je zjavne v rozpore so zákonom a možno ho hodnotiť ako nekalý postup, preto uvedené vyčíslenie RPMN súd hodnotí ako nezákonné, podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné, preto nejde o platné dodržanie zákonnej náležitosti zmluvy stanovenej ako podmienka vzniku nároku na úrok a poplatky za úver. V zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, pri výpočte RPMN sa majú použiť celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom tak, aby spotrebiteľovi celkom jasne dávali informáciu o tom, čo ho uvedený spotrebiteľský úver bude stáť, t. j. akú celkovú odplatu je povinný veriteľovi zaplatiť. Uvedený údaj sa uvádza v percentách a slúži pre účely porovnania s obdobnými produktmi pre spotrebiteľa. Pokiaľ žalobca použil nesprávne údaje pre výpočet RPMN a uviedol zjavne nižšiu mieru nákladov spojenú s poskytnutým úverom, uvedený údaj je vyčíslený v neprospech spotrebiteľa, je zavádzajúci, nakoľko navádza dojem, že poskytnutý úver z hľadiska odplatnosti je pre spotrebiteľa výhodnejší, než tomu v skutočnosti je.

30. V hodnote RPMN za úver sú zahrnuté všetky náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom (§ 2 písm.i) ZoSÚ). Jednou z položiek týchto nákladov je úrok za poskytnutý úver, ktorého percentuálnym vyjadrením je úroková sadzba. Okrem úroku môžu medzi náklady úveru patriť rôzne poplatky (napríklad za poskytnutie úveru, za správu účtu), poistenie úveru a podobne. Je zrejmé, že pokiaľ sa v zmluve uvádza hodnota úrokovej sadzby úveru, hodnota RPMN za úver nemôže byť od nej nižšia; môže byť minimálne rovnaká (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn.10Co/672/2014). Z vyššie uvedených údajov zmluvy o úvere zo dňa 27.04.2015 však vyplýva, že RPMN za úver (28%) je nižšia, než úroková sadzba úveru (70 %), čo pri správnosti oboch údajov nie je možné. Buď je nesprávna hodnota RPMN za úver alebo ročnej úrokovej sadzby úveru. Údaj o ročnej úrokovej sadzbe úveru a údaj o RPMN je z hľadiska informovanosti spotrebiteľa o podmienkach, resp. nákladoch úveru, nevyhnutné považovať za základné údaje zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedenú požiadavku zdôrazňuje samotný ZoSÚ, ktorý absenciu či už údajov o ročnej úrokovej sadzbe úveru alebo údajov o RPMN za úver sankcionuje (vo vzťahu k dodávateľovi - poskytovateľovi úveru)

bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Nesprávnosť niektorého z uvedených dvoch údajov možno vyhodnotiť ako jeho absenciu. Spotrebiteľ totiž nemá a nemôže mať záujem na tom, aby bol o podmienkach úveru v tak dôležitej oblasti, akou sú náklady úveru, informovaný mylne. Nesprávny údaj o výške úrokovej sadzby alebo o RPMN za úver môže ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa uzatvoriť pre neho v skutočnosti nevýhodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, vychádzajúc z nesprávnych informácií od poskytovateľa úveru. Zjavne nesprávne uvedenie údajov o RPMN (to by platilo aj pre nesprávne uvedenie údajov o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, viď § 9 ods.2 písm.i/ zákona) je samo osebe dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, keďže na takýto záver stačí absencia čo i len jednej z náležitostí v zmysle § 11 ods.1 ZoSÚ.

31. Zmluva v zmysle § 9 ods.2 písm.j/ ZoSÚ mala obsahovať aj údaj o odplate podľa osobitných predpisov. Táto náležitosť bola do zákona o spotrebiteľských úveroch zavedená pri jeho novelizácii zákonom č.35/2015 Z.z. s účinnosťou od 1.4.2015, pričom v zmysle jeho prechodných ustanovení je táto úprava v tejto časti okamžite aplikovateľná, teda aj zmluva tu uzavretá so žalovanou dňa 27.04.2015 už musela danú náležitosť obsahovať. V zmluve je uvedené, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je 56,-eur. Osobitnými predpismi, podľa ktorých má byť údaj o odplate v zmluve vyjadrený sú podľa priameho odkazu v zákone o spotrebiteľských úveroch § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> v znení neskorších predpisov a § 1 a 1a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/>>, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

32. Podľa § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 27.04.2015 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

33. Podľa § 1 ods.1 a 2 Nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z. v znení účinnom k 27.04.2015, ktoré je tu daným vykonávacím predpisom odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve. Odplata podľa odseku 1 sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočíta sa ako súčet plnení podľa odseku 3 za rok.

34. Podľa § 1a ods.1 Nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z. ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/20150101>> pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

35. Už samotné nezahrnutie úroku (tu vo výške 70 % ročne, čo predstavovalo sumu 140,-eur) do výšky odplaty (tu uvedenej len v sume 56,-eur) je v rozpore s jej zákonným vymedzením, keďže v zmysle § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka a § 1 ods.1 Nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z. odplatu tvorí predovšetkým úrok a následne iné poplatky a náklady. Tu teda v skutočnosti celkovou odplatou bola suma až 196,-eur (úrok 140,-eur + odplata 56,-eur), teda pri úvere 200,-eur žalovaná mala vrátiť sumu spolu 396,-eur. Také vyjadrenie odplaty je v rozpore s ust. § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka a teda je aj v rozpore so zákonom a z toho dôvodu je potrebné toto ustanovenie zmluvy a vyjadrenie jej zákonnej náležitosti považovať za neplatné.

36. Len pre úplnosť súd dodáva, že vzhľadom na výšku celkovej odplaty za úver (196,-eur) odporujúcu zákonu a dobrým mravom by ju nebolo možné žalobcovi priznať ani v prípade, žeby údaj o výške odplaty a RPMN bol inak v zmluve uvedený formálne správne (čo nie je) a teda tak či tak by tu existovala len povinnosť vrátenia čistej istiny úveru zo strany žalovanej, bez úrokov a bez poplatkov. Ak

sa pri úvere 200,-eur súčasne požaduje od spotrebiteľa celková odplata prezentovaná v snahe obhájiť jej celkovú výšku sčasti ako úrok a sčasti ako iná odplata a to vo výške 98 % požičanej sumy za rok, nemožno takúto odplatu vyňať súdnej kontrole. Ak po prepočte výšky odplaty na ročné vyjadrenie činí cena úveru per annum 98 %, tak už len samotná skutočnosť, že cena úveru je takmer 100 % poskytnutej sumy je zarážajúca a odôvodňujúca zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžery a vadnosti právneho úkonu. Súd tu pre porovnanie dáva do pozornosti napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.17Co/115/2017 kde ten posudzoval prijateľnosť úroku vo výške 28 % ročne, teda ešte podstatne nižšieho ako je úrok v tu súdenej veci, pričom konštatoval, cit“ z ustálenej praxe súdov je preto potrebné považovať dohodu o výške ročného úroku v miere 28 % za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a ktorá je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedené potvrdili súdy pri svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 09. 2011, sp. zn. 3Co/3/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. 08. 2014, sp. zn.10Co/325/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09. 11. 2010, sp. zn. 17Co/313/2010).Nemecký BGH v rozsudku z 13. 3. 1990 AZ XI ZR 252/89 vyhlásil úver s rozdielom o 12 % percentuálnych bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera). Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z1.4.1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26 % na 18% a sadzbu 26 % vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom“.

37. I keď súd nepopiera a rešpektuje skutočnosť, že výška úrokov u nebankových subjektov, akým je aj žalobca je logicky vyššia ako obvyklé bankové úroky vzhľadom na ich vyššie podnikateľské riziko, to neznamená, že výška úrokov či inej odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov môže byť u nebankového subjektu neobmedzená, bezbrehá, nemajúca žiadne limity, niekoľkonásobne presahujúca tieto bankové úroky, ako je tomu v prípade predmetnej úverovej zmluvy. Súd si ani nevie predstaviť náklady a reálnu administratívu spojenú s predmetným úverom, ktorá by za 12 mesiacov odôvodňovala popri úroku 70 % ročne (140,-eur) ďalšiu odplatu vo výške 56,-eur, predstavujúcu 28 % sumy úveru. Pokiaľ ide o úrok, z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk v apríli 2015 pri spotrebiteľských úveroch na 1 rok predstavovali cca 8 %. Z toho je zrejmé, že už aj samotný úrok dohodnutý medzi stranami v danom prípade v sadzbe 70 % (ktorý treba navyiac posudzovať spolu s ďalšou časťou požadovanej odplaty) bol mnohonásobne vyšší ako úrok poskytovaný bankami. Dohoda o výške úrokov, či inej odplaty za poskytnutie úveru musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009). Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené závery by súd v prípade že by sa nejednalo o bezúročný a bezpoplatkový úver nevyhnutne musel hodnotiť dohodu o výške odplaty za úver vo výške 196,-eur za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči zákonu aj dobrým mravom. Ani rýchlosť poskytnutia úveru, či špecifiká nebankového poskytovania úverov nemôžu nič zmeniť na neprijateľnosti výšky danej odplaty. Preto aj keby sa nejednalo o bezúročný a bez poplatkový úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, aj tak by žalobcovi nebolo možné za poskytnutý úver priznať žiadnu odplatu nakoľko z absolútne neplatného dojednania nebolo by možné priznať ani jeho časť.

38. Ako už bolo uvedené, absencia zákonného a správneho uvedenia náležitostí zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401>>, s) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401>>, z) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401>> a aa) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150401>> ZoSÚ, nemá za následok neplatnosť zmluvy ako celku, ale znamená v zmysle § 11 ods.1 písm.b) a d) tohto zákona v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy stranami, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. S poukazom na Rozsudok Súdného dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, súd uvádza, že v prípade vyššie popísaných nedostatkov v zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretej so žalovanou ide o vážne nedostatky ktoré mohli ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa o uzavretí zmluvy a predstavu o výške a trvaní záväzku. Súdnny dvor v uvedenom rozhodnutí pritom vyslovil, že Článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice,

táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. V tu súdenom spore ide v súhrne o nedostatky, ktoré bezosporu mohli ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa o uzavretí zmluvy a predstavu o výške záväzku, keďže nesprávny údaj o RPMN a odplata za úver mohli zásadným spôsobom skresliť predstavu spotrebiteľa o výhodnosti úveru aj v porovnaní s úvermi obdobných nebankových poskytovateľov úverov.

39. O tom, že v prípade RPMN ide o kľúčový údaj svedčí koniec koncov aj to, že aj po novele zákona o spotrebiteľských úveroch uskutočnenej zákonom č.279/2017 Z.z. ktorá zohľadňuje závery Rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s./Klára Bíróová, a ktorá v nadväznosti naň upravuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a upravuje okolnosti, za ktorých sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, a to práve za účelom zabezpečenia súladu so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len "smernica 2008/48/ES") ostáva správne uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov podmienkou vzniku nároku veriteľa na úroky a poplatky. Aj po tejto novele sa totiž za bezúročný a bez poplatkov bude považovať úver, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

40. Keďže súd z už uvedených dôvodov zmluvu o úvere, z ktorej si žalobca uplatnil žalovaný nárok, považuje za bezúročnú a bez poplatkov, veriteľovi vzniklo právo iba na úhradu úverovej istiny, t.j. tej sumy, ktorú žalovanej reálne poskytol. Bolo preukázané, že žalovanej bola reálne poskytnutá suma 200,-eur. O poskytnutí úveru žalovanej nemožno pochybovať, keďže časť poskytnutých prostriedkov žalovaná žalobcovi vrátila, konkrétne dňa 20.5.2015 sumu 33,-eur, dňa 14.11.2016 sumu 33,-eur a dňa 22.5.2017 sumu 33,-eur. Výšku ani dátumy daných úhrad nepoprela ani ničím nespochybnila. Súd preto mal za preukázaný a nesporný vznik nároku veriteľa na úhradu úverovej istiny vo výške 101,-eur a v tejto časti mal preto žalobu za dôvodnú.

41. Čo sa týka nároku žalobcu na odplatu vo výške 56,-eur a úrok jednak žalobcom uplatnený ako „známy zmluvný úrok vo výške 231,04 eur“ a ďalej ako zmluvný úrok vo výške 70 % zo sumy 101,-eur od 23.05.2017 do zaplatenia, ten nebolo možné priznať pre bezodplatnosť, bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

42. Žalobca v žalobe uplatnil tiež nárok na zaplatenie sumy 180,-eur ako „pokutu“ za upomienku. Aj v tejto časti žaloba musela byť zamietnutá. Žalobca absolútne ničím neodôvodnil tento nárok, teda neuniesol bremeno tvrdenia, vôbec neuviedol, kde takéto poplatky majú mať základ, kde mali byť dohodnuté, ako dospel k ich výške. Nepreukázal súdu zaslanie žiadnych upomienok žalovanej a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku v danej výške je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

43. Vo vzťahu k dohode o poplatkoch za upomienku súd navyše poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn.9Csp/133/2019 vo výroku ktorého bolo dojednanie o poplatku za upomienku v bode 3 rovnakej úverovej zmluvy žalobcu právoplatne vyhlásené za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, čo má okrem iného dôsledky vyplývajúce z § 53a Občianskeho zákonníka.

44. Neboli žalobcom predložené vôbec žiadne dôkazy o vyhotovení a zasielaní upomienok žalovanej a o konkrétnych nákladoch s tým spojených. Civilný sporový poriadok skutočnosti, ktoré netreba dokazovať jasne vymenúva v § 186, pričom patria tam len skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj tam uvedené právne predpisy a právne záväzné akty. Žalobcom požadované poplatky právna úprava nijako nevyníma z predmetu dokazovania. Povinnosťou žalobcu bez ohľadu na výšku pohľadávky je preukázať každú jej uplatnenú časť, inými slovami, ak žalobca v žalobe uplatňuje

peňažné plnenie, je povinný ho preukázať do posledného centu. Ak by zákonodarca zamýšľal priznať veriteľom v občianskoprávných spotrebiteľských vzťahoch paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky bez potreby preukázať do posledného centu ich konkrétnu skutočnú výšku, bol by to v zákone explicitne vyjadril tak, ako to urobil vo sfére obchodných záväzkových vzťahov, kde počnúc dňom 1.2.2013 zapracovaním nového ust. §369c do Obchodného zákonníka veriteľom pri omeškaní dlžníka priznal aj právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, a to bez potreby osobitného upozornenia a dokazovania ich skutočnej výšky. Dôvodová správa k tejto zmene uvádza, že ide o náhradu administratívnych interných monitorovacích nákladov, ktoré vznikajú pri kontrole dodržiavania zmluvných záväzkov (náklady na vedenie evidencie pohľadávok, náklady súvisiace s telefonickou alebo písomnou urgenciou dlžníka, táto však nie je podmienkou pre vznik nároku na paušálnu náhradu nákladov). Aj z výslovného vylúčenia tejto úpravy na záväzky zo spotrebiteľských zmlúv v prípadoch kde dlžníkom je spotrebiteľ (§ 369c ods.2 Obchodného zákonníka) je ale zrejmé, aký dôraz zákonodarca kladie na to, aby v spotrebiteľských vzťahoch nároky voči spotrebiteľom boli jednoznačne čo do základu aj výšky preukázané v plnom rozsahu, teda do posledného centu. To sa v súdnej veci vo vzťahu k žalobcom žiadanej „pokute za upomienku“ nestalo, aj preto súd v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

45. Aj v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 33,-eur súd žalobu mal za nedôvodnú a preto ju aj v tejto časti zamietol. Súd dojednanie o zmluvnej pokute v bode 3 zmluvy, pri ktorom vzhľadom na jeho obsah a spôsob zakomponovania do formulára zmluvy nemožno mať pochybnosti, že bolo veriteľom vopred pripravené bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť obsah tohto dojednania alebo ho vylúčiť považuje za neplatné nakoľko sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka.

46. V tejto časti navyše žaloba žalobcu zjavne obchádza zákonný zákaz vyplývajúci z ust. § 53a Občianskeho zákonníka, čo samo osebe zakladá dôvod na jej zamietnutie v uvedenej časti. Podľa tohto zákonného ustanovenia ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

47. V súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu na túto zmluvnú pokutu preto súd dáva do pozornosti, že už vo výroku rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn.9Csp/133/2019 bola totožná zmluvná podmienka o zmluvnej pokute v zmluve žalobcu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rovnako ako neprijateľnú zmluvnú podmienku vyhodnotil ju napr. aj Okresný súd Lučenec vo veci žalobcu sp.zn.12Csp/66/2019 alebo Okresný súd Spišská Nová Ves vo veci žalobcu sp.zn.2Csp/89/2019.

48. Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pričom ide o absolútnu neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný, a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu Európskej únie a práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa.

49. Súd sa plne stotožňuje s vyššie uvedeným právoplatným posúdením uvedeného dojednania ako neprijateľného a absolútne neplatného aj s jeho dôvodmi ktoré žalobcovi musia byť známe nakoľko aj v hore vedených sporoch bol stranou sporu. Uvedené ustanovenie o zmluvnej pokute súd nepovažoval za individuálne dojednané, nakoľko bolo predtlačené vo formulárovej zmluve v rámci bodu 3 zmluvy bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť obsah daného dojednania alebo ho zo zmluvy vylúčiť (napr. v podobe vyznačenia alternatívy súhlasím- nesúhlasím).

50. Veritelia, vrátane žalobcu v iných obdobných sporoch, čo je súdu známe z jeho činnosti, často obhajujú takéto dojednania tvrdením, že dlžník bol riadne oboznámený so zmluvou vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, a teda aj s príslušnými pokutami, ktoré bude musieť uhradiť v prípade, ak sa dostane do omeškania, pričom pri podpise zmluvy prehlásil, že sa oboznámil s obsahom zmluvy a súhlasí s ním vrátane Všeobecných podmienok.

51. K tomu súd uvádza nasledovné. V ustanovení § 53 ods.3 Občianskeho zákonníka je zakotvená vyvrátiteľná právna domnienka, že každá zmluva medzi spotrebiteľom a dodávateľom sa nepovažuje- pokiaľ nie je poskytnutý dôkaz o opaku - za dojednanú individuálne, ale sa považuje za štandardnú (adhéznú) zmluvu. Túto domnienku nie je povinný vyvracať spotrebiteľ, ale dodávateľ. Rovnako čl.3 ods.4 smernice 93/13/EHS zakotvuje, že keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že zmluvnú podmienku dojednal individuálne, dôkaz tohto tvrdenia zaťažuje predajcu alebo dodávateľa na čo v prípade sporu musí prihliadať aj súd. Podporne viď napr. komentár k § 53 Občianskeho zákonníka autorov JUDr. Imrich Fekete, CSc. JUDr. Martina Feketeová, Občiansky zákonník, prehľadný komentár, EPOS, Bratislava 2012 strana 197 z ktorého súd citoval.

52. Pokiaľ teda ide o otázku, či predmetná zmluva v časti svojich formulárových, predtlačných prehlásení a dojednaní v bode 3 je zložená z individuálne vyjednaných zmluvných podmienok, súd nezistil prekážky na vykonanie súdnej kontroly zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, že by tieto zmluvné podmienky boli individuálne vyjednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). S výnimkou údajov o individualizácii úveru (aká bude jeho výška, výška odplaty, RPMN, termín konečnej splatnosti, alebo potvrdenie o spôsobe poskytnutia úveru) spotrebiteľ nijako nemohol ovplyvniť obsah zmluvy, všetky ostatné časti zmluvy vrátane dojednaní o zmluvnej pokute sú dodávateľom vopred pripravené bez možnosti ich vylúčiť, alebo ovplyvniť ich obsah. Preto nemožno urobiť iný záver ako ten, že nešlo o individuálne dojednania, ale o vopred predformulované dojednania s ktorými súhlas či nesúhlas mohol spotrebiteľ vyjadriť len tak, že zmluvu ako celok buď akceptovať bude alebo nie. Za typovú zmluvu nie je možné považovať iba samotné obchodné podmienky alebo zmluvu písanú drobným písmom a na naplnenie individuálne dojednaných podmienok nestačí, že na prečítanie návrhu zmluvy mal spotrebiteľ dostatok času. Dôkaz individuálneho vyjednaní už potom v žiadnom prípade nemožno vyvodiť z toho, že spotrebiteľ zmluvu podpísal, teda súhlasil s ňou, keďže taký záver by celú úpravu prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok a ich individuálneho vyjednaní či nevyjednaní v prípade písomných, teda vždy spotrebiteľom podpísaných zmlúv robil nepoužiteľnou. Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná, formulárová) treba považovať nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Súd si uvedomuje, že je problematické individuálne vyjednávanie zmluvných podmienok u zmlúv, ktoré sa dojednávajú vo veľkom počte, čo je prípad úverových zmlúv uzatváraných v stovkách či tisícoch. Nič nebráni, aby jedna strana kontraktu pripravila a predtlačila text zmluvy, avšak zákon (§ 53 ods.2 Občianskeho zákonníka) venuje mimoriadnu pozornosť práve tomu, aby spotrebiteľ nielenže mal možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy s jej dojednaniami, ale aby aj reálne mohol ovplyvniť ich obsah (napríklad práve slobodným vyznačením alternatívy súhlasím - nesúhlasím), pričom v danom prípade žalobca nepreukázal, žeby s výnimkou dojednaní o výške úveru a jeho hlavných parametroch spotrebiteľ mal možnosť zmluvné dojednania ovplyvniť, či zo zmluvy vylúčiť.

53. V danom prípade súd považoval zmluvnú pokutu vo výške 33,-eur za neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením záväzku (§ 53 ods.3 písm. k/ Občianskeho zákonníka). Nemožno navyše pri posúdení primeranosti jej výšky obísť to, že zmluvná pokuta bola tu dojednaná popri odplate a úroku spolu vo výške až 98 % poskytnutého úveru. Teda za jeden rok mala žalovaná vrátiť pri poskytnutej sume 200,-eur sumu až 396,-eur, teda istinu úveru s 98 % odplatou. Platnosť dojednaní o zmluvnej pokute treba posudzovať k momentu jeho uzavretia, preto ak zmluvná pokuta dojednaná bola popri tak vysokej odplate a navyše k tomu ešte spolu s 30,-eurovými sankčnými poplatkami za upomienky (žalobca pritom v žalobe uplatnil za tieto upomienky sumu až 180,-eur) ide v čase uzavretia zmluvy (bez ohľadu na až následné hodnotenie úveru súdom ako bezúročného a bezpoplatkového) o zjavne neprijateľné sankcionovanie a dojednanie. Žalobca tak v prípade nevrátenia úveru sankcionuje spotrebiteľa zmluvnou pokutou, ktorej platnosť sa snaží obhájiť tým, že je jednorázová, paušálna, no v skutočnosti účtuje si ako ďalšiu sankciu na základe rovnakého dojednaní za každú upomienku sumu 30,-eur. Takto dojednané sankcionovanie v momente uzavretia zmluvy podľa názoru súdu je neprijateľné, nevyvážené, a nemôže obstáť. Tak, ako už súd uviedol, zmluvná pokuta bola naformulovaná vo formulárovej zmluve,

pričom žalobca nepreukázal, že by bola individuálne dojednaná a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, žalobca nepreukázal, že by žalovaná ako spotrebiteľ mala možnosť pred podpisom zmluvy ovplyvniť obsah zmluvy v časti uzatvorenia zmluvnej pokuty. S poukazom na ustanovenie § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, sa uvedené zmluvné ustanovenie nepovažuje za individuálne dojednané. Keďže súd dané ustanovenia zmluvy posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je toto ustanovenie neplatné. Neplatné ustanovenie, t. j. ustanovenie v časti zmluvnej pokuty súd nemôže moderovať.

54. Z uplatnených vyčíslených nárokov tak za dôvodný súd mal len nárok na zaplatenie zostatku čistej nevrátenej úverovej istiny, t.j. sumy 101,-eur. Keďže nebolo ničím spochybnené tvrdenie žalobcu, že žalovaná sumu 101,-eur do dňa podania žaloby ani do dňa vyhlásenia rozsudku mu neuhradila, súd žalobe v časti nároku na zaplatenie sumy 101,-eur vyhovel a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi túto dlžnú sumu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

55. Žalobca v žalobe uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 101,-eur od 23.05.2016 do zaplatenia.

56. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

57. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

58. Vykonávacím predpisom ustanovujúcim výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania je Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

59. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.2.2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

60. Žalobca určil začiatok omeškania žalovanej od ktorého požadoval úrok z omeškania na deň 23.05.2016. Povinnosťou žalovanej podľa zmluvy bolo poskytnutú istinu úveru vo výške 200,-eur vrátiť najneskôr do 27.04.2016. V uvedenej lehote uhradila z nej len sumu 33,-eur dňa 20.05.2015, dňom 28.04.2016 sa preto dostala do omeškania so zaplatením sumy 167,-eur. Ďalšie splátky zaplatila až v omeškaní, dňa 14.11.2016 sumu 33,-eur a dňa 22.05.2017 sumu 33,-eur. Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu (§ 216 ods.1 CSP, keďže nešlo o prípad podľa § 2016 ods.2 CSP), teda nemohol prisúdiť viac, než čoho sa žalobca na úrokoch z omeškania domáhal. Keďže žalobca úrok z omeškania žiadal odo dňa 23.05.2016 už len zo sumy 101,-eur a sadzba žalobcom požadovaného úroku z omeškania nepresahuje sadzbu určenú podľa vyššie uvedeného zákonného pravidla, súd vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná dňa 23.05.2016 v omeškaní so zaplatením sumy 101,-eur bola (v skutočnosti v tom čase bola v omeškaní s plnením ešte vyššej sumy) a jej omeškanie v rozsahu zaplatenia tejto sumy aj po následných čiastočných úhradách trvá, súd uložil jej spolu s istinou zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania tak, ako je uvedené v prvom výroku rozsudku.

61. Súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v lehote stanovenej v § 232 ods.3 veta prvá CSP, t.j. v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, keďže na určenie dlhšej lehoty na zaplatenie, či na povolenie splácať ju v splátkach nebol do dňa vyhlásenia rozsudku podaný návrh. Žalovanej bola žaloba riadne doručená, tá napriek výslovnej výzve súdu na vyjadrenie sa k nej nijako na ňu nereagovala, nevyjadrila sa ani k samotnému nároku, ani k jeho splatnosti. Uvedené žalovanej nebráni, aby sa v prípade, že by prisúdenú sumu chcela splácať v splátkach, obrátila s takouto žiadosťou priamo na žalobcu.

62. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.2 CSP v spojení s § 262 ods.1 a 2 CSP. Vo vzťahu k pôvodne uplatnenému nároku výsledok konania je taký, že žalobe bolo v časti vyhovené, v časti

bola zamietnutá. Tak žalobca ako i žalovaná boli teda v časti úspešní, v časti neúspešní. Pri výpočte pomeru úspechu strán vo veci pre účel rozhodnutia o trovách konania súd za základ na jeho určenie vzal tak žalovanú pohľadávku - istinu, ako aj zmluvnú pokutu a žalované príslušenstvo pohľadávky (v tejto súvislosti vid' napr. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27.4.2004 sp.zn.1MCdo 1/2004, Zbierka Stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky SR 4/2005 alebo uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn.6Co/227/2011). Súd sa plne stotožňuje s právnym názorom prezentovaným aj vo vyššie uvedených rozhodnutiach vyšších súdov, v zmysle ktorého procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za „neúspech v pomerne nepatrnej časti“, ale za „čiastočný úspech“ (citované z Rozsudku Najvyššieho súdu SR z 27.4.2004 sp.zn.1MCdo 1/2004, Zbierka Stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky SR 4/2005).

63. Pre úplnosť je treba uviesť, že i keď vyššie spomenuté súdne rozhodnutia vychádzajú z procesnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku, sú stále plne aktuálne a použiteľné aj na rozhodnutie o trovách konania v režime nového Civilného sporového poriadku. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku- Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 926 s, cit. "Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky".

64. Podporne v súvislosti s vyššie uvedeným záverom súd poukazuje tiež na uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 56/2017-12 (už v súvislosti s výpočtom pomeru úspechu a neúspechu strán podľa aktuálneho Civilného sporového poriadku) alebo I.ÚS 31/2014-9.

65. Súd v súvislosti s názorom, že aj neúspech len v časti príslušenstva pohľadávky je nutné považovať za čiastočný neúspech a zohľadniť ho pri rozhodovaní o trovách konania dáva do pozornosti tiež rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn.16Co/18/2017 alebo 4Co/114/2017.

66. Nie je pritom podľa názoru súdu vôbec podstatné, či žalobca príslušenstvo pohľadávky vo svojej žalobe vyčíslil, kapitalizoval, alebo či ho žiadal „do zaplatenia“, nakoľko rozhodujúce je len to, či ho zaplatiť žiada alebo nie. Odporovalo by základnej logike, ak by do úspechu či neúspechu žalobcu nemalo byť príslušenstvo pohľadávky poňaté len z dôvodu, že žalobca, hoci jeho zaplatenie žiada (a tak v prípade úspechu žaloby v tejto časti by ho žalovaný aj musel zaplatiť) uviedol, že žiada ho „do zaplatenia“, keďže § 217 ods.1 CSP v takom prípade odkazuje na stav v čase vyhlásenia rozsudku. Je na výlučnom rozhodnutí žalobcu aké nároky v žalobe uplatní, pričom si musí byť vedomý všetkých dôsledkov z toho vyplývajúcich vrátane dôsledkov na rozhodnutie o trovách konania v prípade, že v niektorom z nárokov nebude úspešný vôbec alebo len v časti. Podľa názoru súdu aj vzhľadom na účel Civilného sporového poriadku a jeho ciele premietnuté napr. do takých jeho základných princípov ako sú upravené v článku 2, 3 či 5 Civilného sporového poriadku nemôže mať v tomto zákone žiadnu oporu taký jeho výklad, ktorý by žalobcov priam nabádal „skúšať“ na príslušenstve pohľadávky v podobe úrokov a úrokov z omeškania uplatňovať akokoľvek vysoké nároky, často podstatne prevyšujúce samotnú sumu žalovanej istiny s vedomím, že ich prípadné nepriznanie nebude mať žiaden odraz v rozhodnutí o trovách konania.

67. Nakoľko žalobca žalobou domáhal sa na žalovanej, len v podobe vyčíslených nárokov zaplatenia sumy spolu 601,04 eur (istina 101,-eur + odplata 56,-eur+ zmluvná pokuta 33,-eur + poplatky za upomienky 180,-eur + vyčíslený zmluvný úrok 231,04 eur), je zrejmé, že úspech žalobcu v časti o zaplatenie sumy len 101,-eur a zákonného úroku z omeškania bol výrazne prevýšený jeho neúspechom. Žalobca teda síce návrh na priznanie mu náhrady trov konania podal, vo veci však bol v prevažnom rozsahu neúspešný, nárok na ich náhradu mu preto vôbec nevznikol. Podľa pomeru úspechu v spore vznikol nárok na náhradu trov konania žalovanej. Žalovaná však náhradu žiadnych trov konania neuplatnila, zo spisu ani žiadne preukázateľné trovy konania žalovanej nevyplývajú, preto súd v zmysle § 262 ods.1 a 2 CSP nevyhradil rozhodnutie o ich výške samostatnému uzneseniu, nakoľko nebolo by v ňom o čom rozhodovať, ale o nároku na náhradu trov konania priamo rozhodol tak, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah , v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.